

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ МУЗЕЙІ
«“ТУҒАН ЖЕР”» ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ӨЛКЕТАНУШЫЛАР БІРЛЕСТІГІ»
ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ И СПОРТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
НАЦИОНАЛЬНЫЙ МУЗЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ОБЩЕСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ
«ОБЪЕДИНЕНИЕ КАЗАХСТАНСКИХ КРАЕВЕДОВ “ТУҒАН ЖЕР”»**

ҚАЗАҚСТАННЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ГЕОГРАФИЯСЫ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ ЖИНАҒЫ

САКРАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ КАЗАХСТАНА

**СБОРНИК МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

3 қазан - октябрь

**Нұр-Сұлтан
2019**

УДК 911
ББК 26.82
Қ 15

ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛАР:

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ МУЗЕЙІ
«“ТУҒАН ЖЕР”» ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ӨЛКЕТАНУШЫЛАР БІРЛЕСТІГІ» ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІГІ**

ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІ:

Ұйымдастыру комитетінің төрағалары:

Б. Әбдіғалиұлы – Қасиетті Қазақстан ғылыми-зерттеу орталығының жетекші сарапшысы, с.ғ.к.
А.Ш.Нұразхан – ҚР Ұлттық музейі директорының орынбасары, п.ғ.к.

Ұйымдастыру комитетінің мүшелері:

Төлеген Қ., Жұмабаев Б.Е., Екимбаева А.С., Сураганова З.К., Кенжебекова Р.Н., Абдигалиева Д.К,
Шауенова Г.А., Жұманбаев Д..

Қ 15 Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы = Сакральная география Казахстана
Халықаралық ғылыми-тәжірбиелік конференция материалдарының жинағы = Сборник материалов
международной научно-практической конференции. 3 қазан = 3 октября, 2019 ж. – Нұр-Сұлтан,
2019. – 345 б.

ISBN 978-9965-23-514-6

Жинаққа ғылыми-тәжірбиелік конференцияға (3-қазан 2019 ж., Нұр-Сұлтан) ұсынылған материалдар енгізілді. Ғылыми-тәжірбиелік конференцияның тақырыбы – «Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы». Еңбекте Қазақстанның киелі жерлерінің мәдени-географиялық аймағындағы бастапқы, символдық атрибуттық және басқа да қасиетті деңгейлерін анықтауға арналған теориялық және әдіснамалық негіздері; республиканың рухани қасиетті нысандарын зерттеу, сақтау және көпшілікке насихаттау бойынша тәжірбиелік ұсыныстар, сондай-ақ қасиетті жерлердің географиясын музей кеңістігінде қайта таныстыру мәселелері қарастырылды.

Жинақта ұсынылған материалдар авторлық редакцияда жарияланады.

Сборник содержит материалы, представленные к международной научно-практической конференции (Нұр-Султан, 3 октября 2019 года). Тема научно-практической конференции «Сакральная география Казахстана». В рамках заявленной темы обсуждаются: теоретико-методологические основы сакральной географии, определения базового онтосмыслового, символического, атрибутивного и др. уровней сакрального в культурно-географическом поясе святынь Казахстана; практические рекомендации по изучению, сохранению и популяризации сакральных объектов республики, а также проблемы репрезентации сакральной географии в музейном пространстве.

Представленные в сборнике материалы публикуются в авторской редакции

УДК 911
ББК 26.82

ISBN 978-9965-23-514-6

© Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі, 2019
© «“Туған жер”» қазақстандық өлкетанушылар бірлестігі»
қоғамдық бірлестігі

ҚАЗАҚСТАННЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ГЕОГРАФИЯСЫ:
МУЗЕЙ КЕҢІСТІГІНДЕГІ ҚАЙТА ТАНЫСТЫРУ
МӘСЕЛЕЛЕРІ

САКРАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ КАЗАХСТАНА:
ПРОБЛЕМЫ РЕПРЕЗЕНТАЦИИ В МУЗЕЙНОМ
ПРОСТРАНСТВЕ

БУРБАЕВА Сауле Букихановна
Государственный историко-культурный
музей-заповедник «Бозок» (г. Нур-Султан)

ФОРМИРОВАНИЕ ИЕРОТОПИИ – САКРАЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА НА АРХЕОЛОГИЧЕСКОМ ПАМЯТНИКЕ «БОЗОК»: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ

Статья посвящена организации и формированию иеротопии на археологическом памятнике «Бозок» в исторической ретроспективе и этнографической современности. В работе рассматриваются вопросы изучения, сохранения и популяризации историко-культурного наследия.

Ключевые слова: археологический парк, Бозок, иеротопия, музей-заповедник, историко-культурное наследие.

Мақалада Мемлекет басшысының «Туған жер» бағдарламасына байланысты қасиетті жерлердің географиясын және тарихи-мәдени ескерткіштерді анықтаудың өзектілігі талқыланады. Зерттеу еңбектерінде қасиетті орындар мен тасталған күмбездердің, негізінен тарихи мұраға жататын және Орталық Қазақстандағы өлке тарихының ерекше болып табылатын ескерткіштерді тарихи мұра ретінде сақтау мәселелері қарастырылады.

Кілт сөз: Елбасы, бағдарлама, қасиетті орындар, Орталық Қазақстан, Сарыарқа, тарихи мұралар, өлке тарихы, тарихи-мәдени ескерткіш.

Выход двух программных статей Елбасы в 2017-2018 гг. стал основанием для подъема общественной и научно-исследовательской активности в стране. Обе статьи позволили произвести реформатирование исследовательского поля гуманитарной науки в стране, оказали воздействие на переосмысление своего наследия.

Одной из важных идеологических и политических инициатив, обозначенных в первой статье «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» («Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания») стал проект, главной задачей которого было «увязать в национальном сознании воедино комплекс памятников вокруг Улытау и мавзолея Кожа Ахмета Яссауи, древние памятники Тараза и захоронения Бекет-Ата, древние комплексы Восточного Казахстана и сакральные места Семиречья, и многие другие места», образующие «культурно-географический пояс святынь Казахстана» – «каркас нашей национальной идентичности», а также символическую защиту и «источник гордости, который незримо несет нас через века» [1]. Во второй статье Первый Президент Республики Казахстан Н. А. Назарбаев призвал сограждан изучать историю страны с учетом достижений современной науки, не фрагментарно, а целостно. Во-первых, история населения, обитавшего на просторах Казахстана и протогосударственных объединений, когда-либо возникших на территории нашей страны, тесно вплетены в историческое полотно нашего этногенеза. Во-вторых, наряду с заимствованиями «именно на нашей земле» были созданы и затем распространились на все четыре стороны света ряд передовых для своего времени технологических новаций и культурных достижений [2]. Отмеченные в статьях Елбасы сакральная география, история и развития Всаднической культуры, древних технологий – все это самым гармоничным образом вписывается в концепцию создания историко-культурного, рекреационного комплекса под открытым небом «Бозок». «В отличие от других музейных учреждений музей-заповедники и музеи под открытым небом располагают помимо стационарных выставочных площадей значительными территориями. Это позволяет во много раз умножить и разнообразить инфраструктуру, и соответственно культурно-

образовательную и рекреационную, а также др. формы деятельности и тем самым не только увеличить поток посетителей, но стать в регионе центром притяжения для туристов» [3].

Сам факт появления Государственного историко-культурного музея-заповедника (Постановление Правительства Республики Казахстан от 31 марта 2018 года № 150) неразрывно связан с проектом «Сакральная география Казахстана».

Музей-заповедник «Бозок» - единственная в своем роде институция культуры на территории столицы, которая создается на базе памятника истории и культуры – раннесредневекового городища Бозок. Как известно, городище Бозок является отправной точкой в градообразующей оси столицы, символизируя собой преемственность традиций степной цивилизации, развивавшейся на основе формирования Всаднической культуры – культурной новации эпохи палеометалла, трансконтинентальной торговой магистрали – Великого Шелкового пути.

Бозок уникален по истории его изучения. Памятник попал в поле зрения исследователей еще в начале XIX в. Топоним «Бозок» упоминается в путевых записках горного инженера И. П. Шангина в 1816 г.

С 1999 года по 2014 год на территории городища велись исследования, которые позволили в результате международного семинара, проведенного в 2004 году на базе памятника, установить его характер и датировку. Примечательно, что Бозок уже в эпоху Западно-Тюркского каганата имел характер сакрального объекта. Позднее сакральное место было включено в орбиту степного города, существовавшего как опорный пункт на трансконтинентальном торговом пути.

В 2010 году городище включают в Государственный список памятников истории и культуры местного значения Акмолинской области (постановление акимата г.Астаны от 3 июня 2010 года № 27-492 п). В этом году в соответствии с приказом министра культуры и спорта РК от 30 мая 2019 г. № 156 памятник включен в Государственный список памятников истории и культуры республиканского значения.

Реализация масштабного проекта «Бозок» в столичном регионе является первым и значимым шагом в исторической реабилитации Всаднической культуры в музейном формате. Ее материальное воплощение в виде археологического парка будет дополняться традиционными культурно-образовательными мероприятиями на основе привлечения элементов нематериального культурного наследия в форме музейных празднеств, реконструкций обрядово-ритуальных практик и военно-спортивных игр. Все в совокупности сделает проект Бозок не просто успешной экономически-эффективной культурной институцией, но станет идеологической площадкой, способной оказывать влияние на формирование позитивной гражданской идентичности подрастающего поколения.

Сакральная привлекательность археологического памятника «Бозок» определяется руинами культового сооружения, разновременных некрополей, а также длительностью его функционирования на протяжении нескольких столетий. Символично, что памятник Бозок, обладающий значительным символическим потенциалом исторического наследия в рамках концепции генерального плана столицы, г. Нур-Султан установлен в качестве ориентира в композиционной оси «Запад-Восток». Историко-культурный потенциал городища способствовал его включению в 2017 году в общенациональный список сакральных объектов Казахстана и созданию на его базе музея-заповедника «Бозок».

В настоящее время Государственный историко-культурный музей-заповедник «Бозок» ведет научно-исследовательскую, музейную и практическую деятельность по реализации уникального музейного проекта

Конституирующей основой, ключевым элементом в формировании сакральной пространственной среды в музейном проекте «Бозок» является, как уже отмечалась выше, раннесредневековое городище Бозок.

Материалы городища Бозок отражают историю четырех государственных образований, существовавших в средние века на территории Казахстана: Тюркского каганата (VI-VIII вв.), Кипчакского ханства (X-XII вв.), Золотой Орды (Улус Джучи, XIII-XIV вв.) и Казахского

ханства (XV-XVI вв.). В VII веке на территории городища появляется тюркское святилище. В X-XII веке здесь была военная ставка или летняя резиденция предводителя кыпчакских племен. На территории памятника выявлен некрополь эпохи Золотой орды (XIII – XIV вв.), где встречаются монгольские и тюркские элитные захоронения. Недалеко от некрополя зафиксировано зимнее стойбище казахов – *қыстау* XVIII-XIX вв.

Формирование сакральных пространств, обозначенное А. М. Лидовым как «иеротопия» (от «иерос» - священный, «топос» - место), наблюдается во многих уголках Земли. Под понятием «иеротопия» А.М. Лидов понимает – «создание сакральных пространств, рассмотренное как особый вид творчества, а также как специальная область исторических исследований, в которой выявляются и анализируются конкретные примеры данного творчества» [4, с. 11]. Иеротопия другими словами – это сложный процесс формирования и организации сакрального пространства. Он, по мнению указанного исследователя, включает такие элементы, как материальные («архитектурные формы, священные изображения, литургическая утварь») и нематериальные объекты («обрядовые жесты, драматургия света и организация запаха, звучащее слово и воспоминания о произошедших на этом месте чудесах и знаковых событиях») [4, с. 6]. Опираясь на методологическую основу концепции иеротопии российского исследователя А. М. Лидова, а также предложенное им понятие «образ-парадигма», которые, как отметил ученый, могут успешно применяться в «исследованиях создания сакральных пространств в самых разных религиозных традициях» [4, с. 8], попытаемся показать и представить неоднократные усилия жителей городища по организации сакрального пространства в исторической ретроспективе.

Археологический памятник «Бозок» уже в самом своем названии от гидронима «Бузукты» несет важный семантико-символический посыл, имеющий сакральное значение. Слово «Бозок» в буквальном переводе – «небесные стрелы» в переносном – означало в ранний период истории тюрков «правое крыло войска», «старшее племя», «внутреннее племенное объединение» [5]. В мифологии огузов Огуз-каган – герой-прародитель между тремя старшими сыновьями от брака с небесной девой: Гюн, Ай и Йилдыз разломал и разделил посланный ему небом лук. Поэтому потомки старших сыновей Огуз-кагана по его повелению получили название «бузук» (что значит «ломать на части») [6, с. 240; 7, с. 99]. «Бузуки правого крыла пользовались большими привилегиями (по сравнению с учуками) при «избрании» верховного хана...» [5]. Так название городища «Бозок» исторически восходит к племенной номинации раннего периода в истории становления **тюркского эля** и тюркской государственности, и представляет собой обозначение восточных пределов в административно-территориальном разделении ранних тюркских государственных образований. В XI-XII веке племенная группа огузов «Бозок» расселилась в Малой Азии и на Ближнем Востоке, и дала начало ведущим правящим династиям Османов и Зулькардаров в Западной Азии. На территории Евразии известны одноименные с Бозоком топонимы. В долине реки Сырдарья (Бузук кала) [8, с. 311] и на территории Турции (Бозок – исторический предшественник провинции Йозгат в центре Турции). Так, топонимический ряд: гидроним «Бозок», астионим «Бузук кала», административный хороним «Бозок» отражает пути продвижения ранних тюркских племен из Центральной Азии в Малую Азию. Название городища «Бозок» и его история благоприятствует отражению в экспозиции археологического парка Тюркского фактора и представлению исторического единства тюрков, а также преемственность в культуре степной Евразии.

Археологические исследования городища Бозок позволили определить на его территории ряд сакральных объектов. Известный казахстанский археолог К. А. Акишев, исследовавший Бозок, ставший его любимым детищем [9, с. 10], определил его тип, а также «функциональное назначение и этнокультурную принадлежность» [9, с. 10]. Бозок в средние века – это «город типа ордакент – сезонная административная резиденция правителя, возникающая на священном месте» (подчеркнуто С. Б.) [10, с. 23-24], не только крупный политический, ремесленный и торговый, но также и культовый центр (подчеркнуто С. Б.) Приишимья [11, с. 17-23].

Его планиграфическая характеристика, оставленная огузо-кыпчаками [11, с. 17], во многом аналогична «средневековым городам степной части Восточной Европы (городища Хазаркала, Биляр), северо-восточной Болгарии (Плиска, Гарван), Монголии (Ден-Терек, Могой), и Тувы (Межегей, Элегест) и обусловлена сходством «эконийшей и хозяйственно-культурным типом в эпоху “великого оседания” евразийских кочевников» [10, с. 23]. В своей статье, посвященной семантике планиграфии городища К. А. Акишев, основываясь на анализе ключевого признака – композиционном размещении сооружений центральной части памятника, подчеркнул его «особый смысл, код, посланный нам строителями Бозока» [11, с. 17].

Ученый неоднократно отмечает сакральное значение памятника [10, с. 24]. Так, К. А. Акишев подчеркивает, что наряду с военно-административным значением городище выполняло в духовной жизни населения роль святыни «куда приходили на поклонение, устраивали праздники и тризны» [10, с. 24], «народные игры и состязания» [10, с. 17].

Таким образом, в истории памятника применение иеротопии, как особого вида творческой деятельности, отмечается уже в эпоху раннего средневековья.

И, если в средневековье Бозок являлся местом поклонения и паломничества [10, с. 24], то создание на прилегающей к нему территории современного музейного комплекса позволит по-другому взглянуть на творческий процесс сакрализации. В настоящее время иеротопия на археологическом памятнике «Бозок» как творческий процесс имеет целью репрезентацию историко-культурных памятников как сакральное наследие степной зоны Евразии.

Что такое сакрализация сегодня? Как иеротопия станет основанием для продвижения культурного продукта? Какое значение иеротопия может сыграть в процессе создания культурной институции? Творческий коллектив Государственного историко-культурного музея-заповедника работает над этими вопросами. Опираясь на понимание иеротопии как особого способа видения культуры, позволяющего «осознать существование особого пласта культуры, который состоял из множества конкретных проектов, подлежащих детальной реконструкции» [4, с. 34], как «подход, дискурс, тип мышления... исследовательский метод, рабочий инструмент, для освоения которого требуется изучение, а еще лучше, опыт использования» [12, с. 64].

Иеротопический замысел музейного проекта «Бозок» предполагает его реализацию в виде реконструкции городища Бозок и воссоздания в археологическом парке пяти поселений в натуральную величину, которые в разное время были обнаружены на территории Казахстана. Среди них: Ботайское поселение, храм Баланды-2, городище Чирик-Рабат и многие др. памятники археологического наследия, исследованные на территории Казахстана.

Историческая реконструкция поселенческих комплексов будет замечательно дополнена «живыми» реконструкциями элементов нематериального культурного наследия. Именно они станут ведущими образами-парадигмами музейного проекта «Бозок», способными представить собирательный, многоликий и яркий образ Всаднической культуры степного пояса Евразии. Для этого будут использоваться сюжеты их тюркской мифологии и фольклористики – еще один значимый для творческого коллектива музея источник.

Экспозиция поселений будет опираться на использование двух музеологических подходов: респонсивного и традиционалистского [13, с. 260]. Воссоздание исторической атмосферы определенной эпохи в формате эвокативных экспозиций, конкретного образа и стиля жизни – вот наша главная задача [13, с. 260]. Доминирующим фактором для нас является степень конкретности. Важно сделать экспозицию археологического парка пространством погружения, или экспозицией первичного опыта [13, с. 265]. Экспозиция археологического парка предусматривает применение принципа реконструкции «овеществленной культурной среды» - т.е. создание поселенческого комплекса с близким аутентичному интерьеру жилищ, святилищ, кузниц, гончарной мастерской и т.д. Вся эта работа будет основываться на археологические реконструкции отечественных ученых.

Предполагаем применить в экспозиции археологического парка создание так называемых исторических и утилитарных стилевых обстановок (по теории Флеминга) [13, с. 267].

Воссоздание исторической атмосферы определенной эпохи, конкретного образа и стиля жизни, идея о непрерывности и многомерности человеческой культуры в степном поясе Евразии – основополагающие принципы музейного проекта «Бозок».

Итак, на примере археологического памятника Бозок отчетливо определяются два периода в творческом процессе формирования и организации сакрального пространства: средневековый период (VII-XVI вв.) и современный период (2017-2019 гг.). Сакрализация памятника в эпоху средневековья и в настоящее время имеет качественные отличия. Сакрализация в эпоху средневековья определялась ценностными установками и религиозными предпочтениями того времени. Современный этап в формировании сакрального пространства на прилегающей к памятнику территории не является чем-то новым. В наше время «как и во всем мире, множество значимых археологических памятников являются местом паломничества так называемых «неоязычников», «эзотериков», «космоэнергетов», националистически настроенных группировок, пытающихся по-своему переосмыслить историю, и просто людей, жаждущих чуда, желающих увидеть необычное в окружающей их реальности: ситуация обычная для эпохи постмодерна. Эта судьба постигла известные памятники археологии в Великобритании, Турции, Мексике, Египте и других местах земного шара» [14, с. 149].

Иеротопия применительно к музейному проекту «Бозок» имеет целью изучение, сохранение и популяризацию культурного наследия Великой степи для того чтобы посетитель, погружаясь в атмосферу музейного комплекса, получил не только новые знания о своих корнях, но обрел устойчивую почву под ногами. Он получит возможность увидеть многоликий и яркий мир Степной цивилизации, прикоснуться, прочувствовать и погрузиться в культуру, где небеса, земная твердь, флора и фауна, человек – все представляется гармоничным целым.

Таким образом, иеротопия – как любой другой творческий процесс позволит создать не только материальное воссоздание археологических памятников в виде реконструкции городища Бозок и археологического парка, но и организовать пространство, где воспроизведение памятников в гармонии с нематериальным культурным наследием проявят то самое нужное для современного человека – священное. В качестве священного в музейном проекте рассматривается культурное наследие, именно оно будет проявлено в экспозиции под открытым небом. Репрезентация наследия даст по-новому подойти к концепции иеротопии Бозока.

Помимо концептуальных подходов иеротопии будет использована структура «географии восприятия». Она предусматривает «анализ состава образов; зависимости их содержания от особенностей индивидуума, его системы ценностей и психологической ориентации; изучение индивидуальных и стереотипных представлений пространства; изучение комплекса процессов познания среды индивидуумом; изучение смысла и ценности места» [15].

В современном Казахстане значимость культурных ценностей позволяет решить две важные проблемы. Первая – «это укрепление суверенитета посредством подтверждения наличия собственных культурных ценностей, вторая – отстаивание культурной идентичности в процессе глобализации» [16, с.18].

Литература:

1. Назарбаев Н.А. Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру. 12 сәуір 2017 [Электронный ресурс]: <http://www.akorda.kz/ru/events/statya-glavy-gosudarstva-sem-granei-velikoi-stepi> (Дата обращения: 12.07.2019).
2. Назарбаев Н.А. Семь граней Великой степи. 21 ноября 2018 [Электронный ресурс]: <http://www.akorda.kz/ru/events/statya-glavy-gosudarstva-sem-granei-velikoi-stepi> (Дата обращения: 12.07.2019).

3. Концепция создания историко-культурного, рекреационного комплекса под открытым небом «Бозок» / Сураганова З.К., Хабдулина М.К., Әбдіғалиұлы Б., Беспалинов А.Т., утвержденная 20 ноября 2018 г. (рукопись).
4. Лидов А.М. Иеротопия. Пространственные иконы и образы-парадигмы в византийской культуре / Алексей Лидов. – М.: Дизайн. Информация. Картография: Троица, 2009. – 352 с.
5. Агаджанов С.Г. К этнической истории огузов Средней Азии и Казахстана // Известия АН Туркменской ССР. Сер. общ. наук. 1977. № 4. – С. 23-31
6. Басилов В.Н. Огуз-хан // Мифы народов мира. Т.2. М.,1997. – С. 240;
7. Толстов С.П. Города гузов (Историко-этнографические этюды) // Советская этнография. 1947. № 3. – С.55-102.
8. Толстов С.П. По древним дельтам Окса и Яксарта. – М.: Изд-во восточной литературы, 1962. – 322 с.
9. Бозок в панораме средневековых культур Евразии: Материалы Международного полевого семинара. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2008. – 208 с.
10. Акишев К.А. Предварительные итоги раскопок средневекового городища Бузок // Бозок в панораме средневековых культур Евразии: Материалы Международного полевого семинара. – Астана, Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2008. – С.20-24.
11. Акишев К.А. Городище «Бозок»: семантика планиграфии и функции // Бозок в панораме средневековых культур Евразии: Материалы Международного полевого семинара. – Астана, Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2008. – С.13-19.
12. Охоцимский А.Д. Иеротопия как принцип и инструмент // ПРАЭНМА. 2018. 2 (16). – С. 62-85
13. ван Менш П. Коммуникация: язык экспозиции // Вопросы музеологии. – 2014. – № 1(9). – С. 254-272.
14. Куприянова Е.В. Поселение Аркаим и популяризация археологии на Южном Урале (к вопросу о проблемах взаимодействия науки и массового сознания) // Этнографическое обозрение. 2014. № 5. – С. 146-161
15. Угаев М. Аркаим: виртуальный мир неоязычников // Степи и лесостепи Зауралья: материалы к исследованиям. – Челябинск: Крокус, 2006. – С. 176-183 [Электронный ресурс]: http://www.arkaim-center.ru/science/nashi-publikacii/virtualnyi_mir_neoyazychnikov/ (дата обращения: 11.08.2019).
16. Шариязданов О.К. Социально-исторические аспекты идентификации культурных ценностей казахского народа в Республике Казахстан: теория, методология, историография. Автореферат диссер. на соиск. учен. степ. канд. истор. наук. – Алматы, 2010. – 30 с.

ӘОЖ 392.7

МИРЗАБЕКОВА Айман Үсенқызы
Тарихи-мәдени-этнографиялық орталық (Түркістан)

ТҮРКІСТАН – ЕЛІМІЗДІҢ ТУРИСТІК ОРТАЛЫҒЫ

Мақалада туризмнің даму жолдары, туризмнің дамуына қолайлы отандық аудандар туралы айтыла келе, Түркістан өлкесінің қазіргі кезеңдегі туристік әлеуеті және оны дамыту жолдары туралы айтылады

Кілт сөз: инвестиция. Саяхат. Әлеуметтік. Экономикалық. Мәдениет. Туризм. Оңтүстік. Түркістан. Музей. Индустрия.

АВТОРЛАР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРАХ

Абдигалиева Динара Куанышевна – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі «Қасиетті Қазақстан» ғылыми-зерттеу орталығының кіші ғылыми қызметкері.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: karimova.dinara2801@gmail.com

Абдигалиева Динара Куанышевна – младший научный сотрудник научно-исследовательского центра «Сакральный Казахстан» Национального музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: karimova.dinara2801@gmail.com

Айтбаева Гульзамира Джолдасбековна – Абылай хан атындағы Қазақ халқараларық Қатынастар және әлем тілдері университеті халықаралық туризм менеджменті кафедраның менгерушісі, филология ғылымдарының кандидаты, доцент.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,

Айтбаева Гульзамира Джолдасбековна – заведующая кафедрой менеджмента международного туризма Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана, кандидат филологических наук, доцент.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: z_ussen2018@mail.ru

Айтпаева Гулнара Амановна – «Айгине» мәдени зерттеу орталығының директоры, филология ғылымдарының докторы.

Қырғызстан Республикасы, Бишкек қ. e-mail: aitgul@yahoo.com, office@aigine.kg

Айтпаева Гулнара Амановна – директор культурно-исследовательского центра «Айгине», кандидат филологических наук,

Республика Кыргызстан, г. Бишкек, e-mail: aitgul@yahoo.com, office@aigine.kg

Айткүл Хамит Амантайұлы – Қазақстан Республикасы мемлекеттік Орталық музейінің археология бөлімінің жетекшісі.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: dan_nataliksen@mail.ru

Айткүл Хамит Амантайұлы – заведующий отделом археологии Центрального государственного музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: dan_nataliksen@mail.ru

Алпысбес Мақсат Алпысбесұлы – Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, тарих факультеті, Еуразиялық зерттеулер кафедрасы профессоры, тарих ғылымдарының докторы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: alpysbes@mail.ru

Алпысбес Мақсат Алпысбесұлы – профессор кафедры Евразийских исследований Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева, доктор исторических наук.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: alpysbes@mail.ru

Андас Қажет – Алматы облыстық «Жетісу» газеті, тілші, өлкетанушы, гуманитарлық ғылымдарының магистрі.

Қазақстан Республикасы, Алматы облысы, Талдықорған қ., e-mail: Andas_kazhet@mail.ru

Андас Қажет – журналист Алматинской областной газеты «Жетісу», краевед, магистр гуманитарных наук.

Республика Казахстан, Алматинская область, г. Талдыкорған, e-mail: Andas_kazhet@mail.ru

Андасбаев Ерлан Сүлейменұлы – І. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік

университетінің инновациялық жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі проректор, география ғылымдарының докторы.

Қазақстан Республикасы, Алматы облысы, Талдықорған қ.

Андасбаев Ерлан Сүлейменұлы – проректор по инновационной работе и стратегическому развитию государственного Жетысуского университета имени И. Жансүгірова, доктор географических наук.

Республика Казахстан, Алматинская область, г. Талды-Корган, e-mail

Артықбаев Жамбыл Омарұлы – Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің профессоры, тарих ғылымдарының докторы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: socantropology@mail.ru

Артықбаев Жамбыл Омарұлы – профессор Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева, доктор исторических наук.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: socantropology@mail.ru

Әбу Алпамыс Жалғасұлы – Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президенті-Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың «Атамекен» тарихи-мәдени орталығының аға ғылыми қызметкері, PhD докторант.

Қазақстан Республикасы, Қаскелең ауданы, Шамалған а., e-mail: alpamys79@gmail.com.

Әбу Алпамыс Жалғасұлы – старший научный сотрудник историкокультурного центра «Атамекен» Библиотеки Первого президента Республики Казахстан – Елбасы Н. урсултана Назарбаева, PhD докторант.

Республика Казахстан, Қаскелеский район, с. Шамалған, e-mail: alpamys79@gmail.com

Байдалиев Дархан Дәулетжанұлы – М.Х. Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университетінің доценті, педагогика ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Тараз қ. e-mail: direkcia04@mail.ru

Байдалиев Дархан Дәулетжанұлы – доцент Таразского государственного университета имени М. Х. Дулати, кандидат педагогических наук.

Республика Казахстан, г. Тараз, e-mail: direkcia04@mail.ru

Байдалиев Дәулетжан Жамалбекұлы – Жуалы ауданы тарихи-өлкетану музейінің музейінің ғылыми қызметкері. Әлем халықтары жазушылар одағының мүшесі, өлкетанушы.

Қазақстан Республикасы, Жуалы ауданы.

Байдалиев Дәулетжан Жамалбекұлы – научный сотрудник Жуалинского районного историко-краеведческого музея. Член международного сообщества писательских союзов, краевед.

Республика Казахстан, Жуалинский район.

Баймырзаев Қуат Маратұлы – І. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің ректоры, география ғылымдарының докторы.

Қазақстан Республикасы, Алматы облысы, Талдықорған қ.

Баймырзаев Қуат Маратұлы – ректор государственного Жетысуского государственного университета имени И. Жансүгірова, доктор географических наук.

Республика Казахстан, Алматинская область, г. Талдықорган,

Балмолда Мұнайдар – жазушы, Қазақстан жазушылар одағының мүшесі.

Қазақстан Республикасы, Орал қ.

Балмолда Мұнайдар – писатель, член Союза писателей азахстана.

Республика Казахстан, г. Уральск.

Бесбаев Жамбыл Баймырзаұлы – өлкетанушы.

Қазақстан Республикасы, Тараз қ.
Бесбаев Жамбыл Баймырзақұлы – краевед.
Республика Қазақстан, г. Тараз.

Бөрібаева Сәуле Бөкейханқызы – «Бозок» мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығының директоры, педагогика ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: s_burbaeva@mail.ru.

Бурбаева Сауле Букихановна – директор Государственного историко-культурного музея-заповедника «Бозок», кандидат педагогических наук.

Республика Қазақстан, г.Нур-Султан, e-mail: s_burbaeva@mail.ru.

Баязитова Розалия Рафкатовна – М. Акмулла атындағы Башқұрт мемлекеттік университетінің доценті, тарих ғылымдарының кандидаты.

Ресей Федерациясы, Уфа қ., e-mail: rosali8@mail.ru

Баязитова Розалия Рафкатовна – доцент Башкирского государственного педагогического университета имени М. Акмуллы, кандидат исторических наук.

Российская Федерация, г. Уфа, e-mail: rosali8@mail.ru

Васильев Валерий Егорович – Ресей ғылым академиясы Сібір бөлімшесінің Солтүстіктегі саны аз халықтар мәселелері және гуманитарлық зерттеу институтының аға ғылыми қызметкері, тарих ғылымының кандидаты, e-mail: valera305@mail.ru.

Ресей Федерациясы, Якутск қ., e-mail: valera305@mail.ru.

Васильев Валерий Егорович – старший научный сотрудник Института гуманитарных исследований и проблем малочисленных народов Севера СО РАН, кандидат исторических наук.

Российская Федерация, г. Якутск, e-mail: valera305@mail.ru

Данилова Наталия Ксенофонтовна – Ресей ғылым академиясы сібір бөлімшесінің солтүстіктегі саны аз халықтар мәселелері және гуманитарлық зерттеу институтының аға ғылыми қызметкері, тарих ғылымының кандидаты.

Ресей Федерациясы, Якутск қ., e-mail: dan_nataliksen@mail.ru

Данилова Наталия Ксенофонтовна – старший научный сотрудник Института гуманитарных исследований и проблем малочисленных народов Севера СО РАН, кандидат исторических наук.

Российская Федерация, г. Якутск, e-mail: dan_nataliksen@mail.ru

Досымбаева Айман Медеубаевна – Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің профессоры, тарих ғылымдарының докторы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: aiman_dos@inbox.ru.

Досымбаева Айман Медеубаевна – профессор Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева, доктор исторических наук.

Республика Қазақстан, г.Нур-Султан, e-mail: e-mail: aiman_dos@inbox.ru.

Екимбаева Анар Сриловна - Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі «Қасиетті Қазақстан» ғылыми-зерттеу орталығының «Қасиетті география» бөлімінің жетекшісі.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: ekimbaeva@mail.ru

Екимбаева Анар Сриловна – заведующая отделом «Сакральная география» научно-исследовательского центра «Сакральный Казахстан» Национального музея Республики Казахстан.

Республика Қазақстан, г.Нур-Султан, e-mail: ekimbaeva@mail.ru

Ескекбаев Дәуренбек – Алматы менеджмент университетінің бас ғылыми қызметкері,

тарих ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: d.eskekbaev@mail.ru

Ескекбаев Дәуренбек – главный научный сотрудник Алматинского университета менеджмента, кандидат исторических наук.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: d.eskekbaev@mail.ru

Жапаров Ренат Сейсенбекұлы – № 25 Ақтөбе тірек мектебі (ресурстық орталығы) КММ-нің директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары.

Қазақстан Республикасы, Жамбыл облысы, Жуалы ауданы, e-mail: direkcia04@mail.ru

Жапаров Ренат Сейсенбекұлы – заместитель директора по учебной работе опорной школы № 25 (ресурсный центр)

Республика Казахстан, Жамбылская область, Жуалинский район, e-mail: direkcia04@mail.ru

Жұманазар Асан - С. Бәйішев атындағы Ақтөбе университеті профессоры, филология ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Ақтөбе қ, e-mail: shalkar1900@mail.ru

Жұманазар Асан – профессор Актюбинского университета имени С. Бәйішева, кандидат филологических наук.

Республика казахстан, г.Актобе, e-mail: shalkar1900@mail.ru

Жұмабаев Батырхан Елекұлы – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі «Қасиетті Қазақстан» ғылыми-зерттеу орталығының басшысы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: zhumabaevbatyrkhan@gmail.com

Жұмабаев Батырхан Елекұлы – руководитель научно-исследовательского центра «Сакральная Республика» Национального музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: zhumabaevbatyrkhan@gmail.com

Замятин Дмитрий Николаевич – Жоғарғы экономика мектебінің аға ғылыми қызметкері, мәдениеттану докторы.

Ресей Федерациясы. Мәскеу қ. e-mail: metageogr@mail.ru.

Замятин Дмитрий Николаевич – главный научный сотрудник Высшей школы урбанистики имени А. А. Высоковского Факультета городского и регионального развития Национального исследовательского университета «Высшая школа экономики» (НИУ ВШЭ), доктор культурологии.

Российская Федерация, г. Москва, e-mail: metageogr@mail.ru

Зейнепқарова Ақниет Дулатқызы – Қарағанды облыстық тарихи-өлкетану музейінің кіші ғылыми қызметкері.

Қазақстан Республикасы, Қарағанды қ., e-mail: zeinepkarova_akniyet@mail.ru.

Зейнепқарова Ақниет Дулатқызы – младший научный сотрудник Карагандинского областного историко-краеведческого музея.

Республика Казахстан, г. Қарағанды қ., e-mail: zeinepkarova_akniyet@mail.ru.

Иманжүсіп Раушан – Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің профессоры, философия ғылымдарының докторы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail

Иманжүсіп Раушан – профессор Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева, доктор философских наук.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: raushankoshenova@mail.ru

Караманова Минсара Сәдуақасқызы – Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік

университетінің «Қазақстан тарихы және әлеуметтік-саяси ғылымдар» кафедрасының меңгерушісі.

Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ., e-mail: nurgul8486@mail.ru

Карманова Минсара Сәдуақасқызы – заведующая кафедрой истории Казахстана и социально-политических наук Кызылординского государственного университета имени Қорқыт Ата.

Республика Казахстан, г.Қызылорда, e-mail: nurgul8486@mail.ru

Кенжебекова Роза Нүсіпқалиқызы – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі, «Қасиетті Қазақстан» ғылыми-зерттеу орталығының сарапшысы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: rosaken4@mail.ru

Кенжебекова Роза Нүсіпқалиқызы – эксперт научно-исследовательского центра «Сакральный Казахстан» Национального музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: rosaken4@mail.ru

Қажымғалиев Өмірзақ – жазушы, өлкетанушы.

Қазақстан Республикасы, Атырау облысы, Құрманғазы ауданы, e-mail: tate2008@mail.ru

Қажымғалиев Өмірзақ – писатель, краевед.

Республика Казахстан, Атырауская область, Курмангазинский район, e-mail: tate2008@mail.ru

Қасымова С. – Көкшетау техникалық институтының профессоры, филология ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Көкшетау қ.

Қасымова С. – профессор Кокшетауского технического института, кандидат филологических наук.

Республика Казахстан, г. Кокшетау.

Каскырбай Рашид Каскырбаевич – «Белое солнце пустыни» визит-орталығының басшысы, география ғылымдарының кандидаты.

Ресей Федерациясы, Кабардино-Балкаркия Республикасы; e-mail: Kaskyrrashid@gmail.com

Каскырбай Рашид Каскырбаевич – оуководитель юрточного визит-центра «Белое солнце пустыни», кандидат географических наук.

Российская Федерация, Кабардино-Балкарская Республика; e-mail: Kaskyrrashid@gmail.com

Қошымова Ақнұр Оразғалиқызы – әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті. PhD доктор.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: aknur_k@mail.ru.

Қошымова Ақнұр Оразғалиқызы – PhD докторант Казахского государственного университета имени ал-Фараби.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: aknur_k@mail.ru.

Ларина Елена Игоревна – М. В. Ломоносов атындағы Мәскеу Мемлекеттік университетінің доценті, тарих ғылымының кандидаты.

Ресей Федерациясы, Мәскеу қ., e-mail: ei-arina@mail.ru.

Ларина Елена Игоревна – доцент Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, кандидат исторических наук.

Российская Федерация, г. Москва, e-mail: ei-larina@mail.ru

Медеуова Кульшат Агибаевна – Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық

университетінің профессоры, философия ғылымының докторы.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: mkulshat@mail.ru

Медеуова Кульшат Агибаевна – профессор Евразийского национального университета имени Л. Н. Гумилева, доктор философских наук

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: mkulshat@mail.ru

Марданова Зүлика Жеңіскызы – С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті, гуманитарлық факультет, Қазақстан тарихы кафедрасының меңгерушісі, тарих ғылымдарының кандидаты, профессор.

Қазақстан Республикасы, Павлодар қ., e-mail: zuleikha_m@mail.ru

Марданова Зүлика Жеңіскызы – заведующая кафедрой истории Казахстана гуманитарного факультета Павлодарского государственного университета имени С. Торайғырова, кандидат исторических наук, профессор.

Республика Казахстан, г. Павлодар, e-mail: zuleikha_m@mail.ru

Мирзабекова Айман Үсенқызы – ОҚО тарихи-мәдени-этнографиялық орталық МКҚК-нің ғылыми қызметкері.

Қазақстан Республикасы, Түркістан қаласы, e-mail: aiman-89-kz@mail.ru

Мирзабекова Айман Үсенқызы – научный сотрудник Южно-Казахстанского историко-культурно-этнографического центра.

Республика Казахстан, г. Түркістан, e-mail: aiman-89-kz@mail.ru

Мұканова Гүлнар Қайроллинқызы – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің профессоры. Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: Gulnar_mukanova@mail.ru

Муканова Гюльнар Кайроллиновна - профессор Казахского национального университета имени аль-Фараби, кандидат исторических наук.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: Gulnar_mukanova@mail.ru

Мұхамбетулин Аманғали Мақанұлы – Қоғамдық қор төрағасы, өлкетанушы.

Қазақстан Республикасы, Ақтөбе қ, e-mail: islamaman@mail.ru

Мұхамбетулин Аманғали Мақанұлы – председатель Общественного фонда, краевед.

Республика казахстан, г. Ақтөбе, e-mail: islamaman@mail.ru

Мунтаев Смагул Курманғалиевич – «Алтын-Нур» этномәдени орталығының басшысы.

Ресей Федерациясы, Волгоград обласы, Палласовск ауданы. Эльтон кенті, e-mail: rav0209@yandex.ru

Мунтаев Смагул Курманғалиевич – руководитель Этнокультурного центра «Алтын-Нур».

Российская Федерация, Волгоградская область, Палласовский район, с. Эльтон, e-mail: rav0209@yandex.ru.

Мякишева Ольга Александровна – Қазақстан Республикасы мемлекеттік Орталық музейінің археология бөлімінің ғылыми қызметкері.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: csmrk.kz@mail.ru, myakishevao@mail.ru

Мякишева Ольга Александровна – научный сотрудник отдела археологии Центрального государственного музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: csmrk.kz@mail.ru, myakishevao@mail.ru

Ноғайбаева Мендігүл Сағатқызы – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің тарих, археология және этнология факультетінің деканы, тарих ғылымдарының кандидаты, профессор.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: nmendigul@mail.ru.

Ноғайбаева Мендігүл Сағатқызы – декан факультета истории, археологии и этнологии Казахского национального университета имени аль-Фараби, кандидат исторических наук, профессор.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: nmendigul@mail.ru.

Оразбаева Алтайы Иранбекқызы – М. В. Ломоносов атындағы Мәскеу Мемлекеттік университетінің Қазақстан филиалы директорының орынбасары, тарих ғылымының докторы, профессор

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: altaiy_orazbaeva@mail.ru

Оразбаева Алтайы Иранбекқызы – заместитель директора, Казахстанского филиала МГУ имени М. В. Ломоносова, профессор, доктор исторических наук.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: altaiy_orazbaeva@mail.ru

Поваляшко Галина Николаевна – Қазақтың ұлттық «Шабыт» Өнер университеті, философия ғылымының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: hrizopraz-57@mail.ru

Поваляшко Галина Николаевна – доцент Казахского национального университета искусств «Шабыт», кандидат философских наук.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: hrizopraz-57@mail.ru

Рақымжанова Салтанат Сержановна – Абылай хан атындағы Қазақ Халқараларық Қатынастар және Әлем Тілдері Университеті Халықаралық туризм менеджменті кафедраның аға оқытушысы.

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, e-mail: rss1972@mail.ru

Рақымжанова Салтанат Сержановна – старший преподаватель кафедры менеджмента международного туризма Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана, кандидат филологических наук, доцент.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: rss1972@mail.ru

Расул Абир Қуатұлы – Жамбыл облысы әкімдігінің Мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасы «Тарихи-мәдени ескерткіштерді қорғау және қалпына келтіру дирекциясы» КММ-нің «Тарихи мұраларды зерттеу және мониторинг» бөлімінің меңгерушісі.

Қазақстан Республикасы, Тараз қ., e-mail: direkcia04@mail.ru

Расул Абир Қуатұлы – заведующий отделом КГУ «Дирекция по охране и восстановлению историко-культурных памятников» Управления культуры, архивов и документации акимата Жамбылской области.

Республика Казахстан, г. Тараз, e-mail: direkcia04@mail.ru

Рахимов Мәди Иләлұлы – Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, PhD докторанты.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: madi_025@mail.ru

Рахимов Мәди Иләлұлы – PhD докторант Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: madi_025@mail.ru

Сағындықова Жұлдыз Ғадылбекқызы – Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті магистранты.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: zhuldyzka006@mail.ru

Сағындықова Жұлдыз Ғадылбекқызы – магистрант Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: zhuldyzka006@mail.ru

Салқынбек Досалы Исаханұлы ҚазҰАУ-нің кафедра менгерушісі, профессор.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

Салқынбек Досалы Исаханұлы – заведующий кафедрой, профессор Казахского национального аграрного университета.

Республика Казахстан, г. Алматы.

Санатбаева Асыл Бақытжанқызы – Жамбыл облысы әкімдігінің «Тарихи-мәдени ескерткіштерді қорғау және қалпына келтіру дирекциясы» КММ «Монумент және архитектура» бөлімінің маманы.

Қазақстан Республикасы, Тараз қ. e-mail: direkcia04@mail.ru

Санатбаева Асыл Бақытжанқызы – специалист отдела КГУ «Дирекция по охране и восстановлению историко-культурных памятников» Управления культуры, архивов и документации акимата Жамбылской области.

Республика Казахстан, г. Тараз, e-mail: direkcia04@mail.ru

Сарсембина Бакыткул Куандыковна – Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі «Мектепке дейінгі балалық шақ» республикалық орталығының аға сарапшысы. Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: sarsenbinabakit@bk.ru

Сарсембина Бакыткул Куандыковна – старший эксперт Республиканского центра «Дошкольное детство» Министерства образования и науки Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: sarsenbinabakit@bk.ru

Сәулембай Әбсадықұлы – Республикалық «Асыл мұра» журналының директоры – бас редакторы, Үздік өлкетанушысы.

Қазақстан Республикасы, Тараз қ., e-mail: direkcia04@mail.ru

Сәулембай Әбсадықұлы – директор-главный редактор Республиканского журнала «Асыл мұра», отличник краеведения.

Республика Казахстан, г. Тараз, e-mail: direkcia04@mail.ru

Семби Марат – зерттеуші, Қазақстан Республикасы мемлекеттік Орталық музейінің археология бөлімі.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,

Семби Марат – исследователь, Центральный государственный музей Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г. Алматы.

Смағұлов Оразақ – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейінің жетекші ғылыми қызметкері, ҰҒА академигі, Болония ғылым академиясының мүше корреспонденті (Италия).

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail: orazak.ismagulov@mail.ru

Смағұлов Оразақ – ведущий научный сотрудник Национального музея Республики Казахстан, академик Национальной академии наук Республики Казахстан, член-корреспондент Болонский академии наук (Италия).

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: orazak.ismagulov@mail.ru

Смағұлова Айнагүл Оразаққызы – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейінің ғылыми қызметкері.

Қазақстан Республикасы, Нұр – Сұлтан қ., e-mail: orazak.ismagulov@mail

Смағұлова Айнагүл Оразаққызы – научный сотрудник Национального музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: orazak.ismagulov@mail

Смағұлов М. – «Астана» Медициналық университеті докторант, теолог.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.
Смағұлов М. – докторант Медицинского университета «Астана», теолог.
Республика Казахстан, г. Нур-Султан,

Сураганова Зүбәйда Қабиқызы – «Бозоқ» мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығының ғалым хатшысы, тарих ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Нұр – Сұлтан қ., e-mail: suraganova_zk@mail.ru

Сураганова Зубайда Кабиевна – ученый секретарь Государственного историко-культурного музея-заповедника «Бозоқ», кандидат исторических наук.

Республика Казахстан, г. Нур-Султан, e-mail: suraganova_zk@mail.ru

Сырбаев Ербол Өмірзақұлы – Қазақтың Ұлттық аграрлық университетінің аға оқытушысы.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail:

Сырбаев Ербол Өмірзақұлы – старший преподаватель Казахского национального аграрного университета.

Республика Казахстан, г. Алматы.

Сыздық Ерлан Жарасұлы – «Тұран ТВ» телеарнасының редакторы, Қазақстан Республикасы журналистер одағының мүшесі, 2018 жылғы үздік өлкетанушы төсбелгісінің иегері.

Қазақстан Республикасы, Түркістан қ., e-mail: syzdyk1977@bk.ru

Сыздық Ерлан Жарасұлы – редактор телевидения «Тұран ТВ», член Союза журналистов Республики Казахстан, отличник краеведения.

Республика казахстан, г. Туркестан, e-mail: syzdyk1977@bk.ru

Таран Наталья Ивановна – Қостанай облысы әкімдігінің мәдениет басқармасы Денисов тарихи-өлкетану музейінің директоры.

Қазақстан Республикасы, Костанай облысы, Денисовка с., e-mail: taran_musey@mail.ru

Таран Наталья Ивановна – директор Денисовского историко-краеведческого музея Управления культуры акимата Костанайской области.

Республика Казахстан, Костанайская область, с. Денисовка, e-mail: taran_musey@mail.ru

Тауасарова Дилорам Рахимқызы – тарихи-мәдени этнографиялық орталықтың экскурсия жүргізушісі.

Қазақстан Республикасы, Түркістан қ., e-mail: Dila777mktu@mail.ru

Тауасарова Дилорам Рахимқызы – экскурсовод Историко-культурно-этнографического центра.

Республика Казахстан, г. Туркестан, e-mail: Dila777mktu@mail.ru

Тәжекеев Әзілхан Әуезханұлы – Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінің «Археология және этнография» ғылыми-зерттеу орталығының жетекшісі, PhD докторы.

Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ., e-mail: azik8484@mail.ru

Тәжекеев Әзілхан Әуезханұлы – руководитель научно-исследовательского центра археологии и этнологии Кызалординского государственного университета имени Қорқыт Ата, доктор PhD.

Республика Казахстан, г. Кызылорда, e-mail: azik8484@mail.ru

Тоқпанов Еркін Айыпұлы – І. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің профессоры, география ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы, Талдықорған қ., e-mail: tokpanov1960@mail.ru

Токпанов Еркін Айыпұлы – профессор Жетысуского государственного университета имени И. Жансүгірова, кандидат географических наук.

Қазақстан Республикасы, Талдықорған қ., e-mail: tokpanov1960@mail.ru

Төлебаева Нұргүл Бактыбайқызы – Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінің «Қазақстан тарихы және әлеуметтік-саяси ғылымдар» кафедрасының магистранты.

Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ.

Төлебаева Нұргүл Бактыбайқызы – магистрант Кызалординского государственного университета имени Қорқыт Ата.

Республика Казахстан, г. Кызылорда.

Төлепов Нұржан Жолдығалиұлы – Жәңгір хан атындағы тарихи-этнографиялық музейнің меңгерушісі.

Қазақстан Республикасы, Орал қ., e-mail: tng411@gmail.com

Төлепов Нұржан Жолдығалиұлы – руководитель историко-этнографического музея имени Жангир хана.

Республика казахстан, г. Уральск, e-mail: tng411@gmail.com

Түсіпбекова Гүлсім Маткаримқызы – Абылай хан атындағы Қазақ Халқараларық Қатынастар және Әлем Тілдері Университеті, педогогика ғылымының кандидаты, доцент.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ. e-mail: matkarimovna@mail.ru

Түсіпбекова Гүлсім Маткаримқызы – доцент Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана, кандидат педагогических наук.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: matkarimovna@mail.ru

Уайсова Амина Мұхамедьярқызы – Абылай хан атындағы Қазақ Халқараларық Қатынастар және Әлем Тілдері Университеті аға оқытушы.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ. e-mail: amina.uaisova@mail.ru

Уайсова Амина Мұхамедьярқызы – старший преподаватель Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана.

Республика Казахстан, г. Алматы, e-mail: amina.uaisova@mail.ru

Усубалиева Салтанат Жұмаділқызы – Абылай хан атындағы Қазақ Халқараларық Қатынастар және Әлем Тілдері Университеті Халықаралық туризм менеджменті кафедраның доценті, к.ғ.н.

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., e-mail: salta-74@mail.ru

Усубалиева Салтанат Жұмаділқызы – доцент Казахского университета международных отношений и мировых языков им. Абылай хана, кандидат педагогических наук.

Республика Казахстан, г. Алматы,., e-mail: salta-74@mail.ru

Утюшева Лариса Дмитриевна – «Білім зертханасы» жауапкершілігі шектеулі қоғамының жетекші, аналитик.

Ресей Федерациясы, Мәскеу қ., e-mail: m.utysheva@mail.ru

Утюшева Лариса Дмитриевна – ведущий аналитик общества с ограниченной ответственностью «Лаборатория знаний».

Российская Федерация, г. Москва, e-mail: m.utysheva@mail.ru

Хасенов Сырым Серікқазыұлы – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейінің Қазақстан тарихы бөлімінің аға ғылыми қызметкер.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., e-mail:syrymhasenov22@gmail.com

Хасенов Сырым Серікқазыұлы – старший научный сотрудник отдела истории Казахстана Национального музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан,., e-mail:syrymhasenov22@gmail.com

Чурикова Валерия Муратовна – Қостанай облысы әкімдігінің мәдениет басқармасы Денисов тарихи-өлкетану музейінің бас қор сақтаушысы.

Қазақстан Республикасы, Қостанай облысы, Денисовка с., e-mail: музеу@rambler.ru

Чурикова Валерия Муратовна – главный хранитель фондов Денисовского историко-краеведческого музея Управления культуры акимата Костанайской области.

Республика Казахстан, Костанайская область, с. Денисовка, e-mail: taran_museu@mail.ru

Шайкен Жалаледин – Қазақстан Республикасы мемлекеттік Орталық музейінің қор сақтаушысы. Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,

Шайкен Жалаледин – хранитель фондов Центрального государственного музея Республики Казахстан.

Республика казахстан,г. Алматы.

Шәуенова Гүлзабира Әбікенқызы – Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі «Қасиетті Қазақстан» ғылыми-зерттеу орталығының ғылыми қызметкері, PhD докторант.

Қазақстан Республикасы, Нұр-Султан қ., e-mail: gulzabira_72@mail.ru

Шәуенова Гүлзабира Әбікенқызы – научный сотрудник научно-исследовательского центра «Сакральный Казахстан» Национального музея Республики Казахстан.

Республика Казахстан, г.Нур-Султан, e-mail: gulzabira_72@mail.ru

Шегебаева Гулжахан Ибадуллақызы – Түркістан облыстық тарихи-өлкетану музейінің Сарыағаш филиалының меңгерушісі.

Қазақстан Республикасы Түркістан облысы, Сарыағаш қ., e-mail: saryagashmuzei@mail.ru.

Шегебаева Гулжахан Ибадуллақызы – заведующая Сарыағашским филиалом Туркестанского областного историко-краеведческого музея.

Республика Казахстан, Туркестанская область, г. Сарыағаш, e-mail: saryagashmuzei@mail.ru.

МАЗМУНЫ СОДЕРЖАНИЕ

Қазақстан Республикасы Ұлттық Музей директоры А. Мұхамедиұлының «Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы» III халықаралық ғылыми-тәжірбиелік конференция жинағына алғы сөзі	1
ҚАЗАҚСТАННЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ МӘДЕНИ-ГЕОГРАФИЯЛЫҚ АЙМАҒЫНДАҒЫ БАСТАПҚЫ, СИМВОЛДЫҚ АТРИБУТТЫҚ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАСИЕТТІ ДЕҢГЕЙЛЕРІН АНЫҚТАУҒА АРНАЛҒАН ТЕОРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӘДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ	3
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ САКРАЛЬНОЙ ГЕОГРАФИИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ БАЗОВОГО ОНТОСМЫСЛОВОГО, СИМВОЛИЧЕСКОГО, АТРИБУТИВНОГО И ДР. УРОВНЕЙ САКРАЛЬНОГО В КУЛЬТУРНО-ГЕОГРАФИЧЕСКОМ ПОЯСЕ СВЯТЫНЬ КАЗАХСТАНА	3
АЙТПАЕВА Г. А. САКРАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ КЫРГЫЗСТАНА: МЕСТА, ХРАНИТЕЛИ, ДИСКУССИИ	4
ВАСИЛЬЕВ В. Е. КУЛЬТ ГОРЫ В САКРАЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ ТЕНГРИЗМА У ТЮРКОВ И САХА	17
ДАНИЛОВА Н. К. «ЫТЫК СИР»: САКРАЛЬНЫЙ ЛАНДШАФТ У СЕВЕРНЫХ ТЮРКОВ-САХА (КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ВОСПРИЯТИЯ ПРОСТРАНСТВА)	21
ЗАМЯТИН Д. Н. САКРАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ И ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	28
ЛАРИНА Е. И. ИЗУЧАЯ САКРАЛЬНОЕ: ПОИСК МЕТОДОЛОГИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ В ИССЛЕДОВАНИИ ФЕНОМЕНОВ КАЗАХСКОЙ РЕЛИГИОЗНОЙ КУЛЬТУРЫ	51
МЕДЕУОВА К. А. АТРИБУТЫ И ФУНКЦИИ САКРАЛЬНЫХ ОБЪЕКТОВ	64
ОРАЗБАЕВА А. И. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОСТРАНСТВЕННОЙ ЛОГИКИ ҰЛЫ ДАЛА	70
ПОВАЛЯШКО Г. Н. ТОПОНИМЫ КАК МНЕМОНИЧЕСКИЕ ТЕКСТЫ КУЛЬТУРНОЙ КАРТИНЫ МИРА	74
СМАҒҰЛОВ О., СМАҒҰЛОВА А. ҚАЗАҚ АТА ТЕГІНІҢ БАЙЫРҒЫ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ АЙМАҒЫ БҮГІНГІ ҚАЗАҚСТАНДАЙ БОЛҒАНЫ ХАҚ	79
ҚАЗАҚСТАННЫҢ РУХАНИ КИЕЛІ НЫСАНДАРЫН ЗЕРТТЕУ, САҚТАУ ЖӘНЕ КӨПШІЛККЕ НАСИХАТТАУ БОЙЫНША ТӘЖІРБИЕЛІК ҰСЫНЫМДАР	89
ПРАКТИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ИЗУЧЕНИЮ, СОХРАНЕНИЮ И ПОПУЛЯРИЗАЦИИ ДУХОВНЫХ СВЯТЫНЬ КАЗАХСТАНА	
АБДИГАЛИЕВА Д. К. ИСТОРИЧЕСКАЯ ЗНАЧИМОСТЬ ТРУДОВ А.Н. БУКЕЙХАНОВА	90
АНДАС Қ. ЖЕТІСУДЫҢ ЕЖЕЛГІ ҚАЛАЛАР	93
АЙТБАЕВА Г.Ж., УСУБАЛИЕВА С.Ж., РАКЫМЖАНОВА С.С. ҚАЗАҚСТАННЫҢ РУХАНИЯТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫНЫҢ МӘНІ	99
АРТЫҚБАЕВ Ж.О., ҚАСЫМОВА С. КӨКШЕ БАУРАЙЫНДАҒЫ	102

ҚАСИЕТТІ ЕСКЕРТКІШ	
АРТЫКБАЕВ Ж. О. К ИСТОРИИ ФОРМИРОВАНИЯ САКРАЛЬНОЙ ГЕОГРАФИИ КАЗАХСКОЙ СТЕПИ	109
ӘБУ А. Ж. ҚАЗАҚСТАННЫҢ РУХАНИ ҚАСИЕТТІ ОРЫНДАРЫН НАСИХАТТАУДАҒЫ «АТАМЕКЕН» ҰҒЫМЫ	114
БАЙДАЛИЕВ Д.Д. ТАРАЗ ҚАЛАСЫНЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ТАРИХИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	120
БАЙДАЛИЕВ Д. Ж. ЖУАЛЫ АУДАНЫНЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ОРНАЛАСУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	124
БАЛМОЛДА МҰНАЙДАР ТАРИХТА ҚАЛҒАН ОН ТӨРТ ӨРЕН	128
БЕСБАЕВ Ж. Б. БАБАЛАР МҰРАСЫ – ТАРИХИ ТАНЫМНЫҢ НЕГІЗІ	131
БАЯЗИТОВА Р. Р. НЕКОТОРЫЕ ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ БАШКИР, СВЯЗАННЫЕ С ПОЧИТАНИЕМ ГОР	136
ДОСЫМБАЕВА А.М. СОХРАНЕНИЕ КУЛЬТУРНОГО ЛАНДШАФТА В КОНТЕКСТЕ САКРАЛЬНОЙ ГЕОГРАФИИ КАЗАХСТАНА	140
ЕКИМБАЕВА.А.С. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚАСИЕТТІ ГЕОГРАФИЯСЫНДАҒЫ «ҚЫЗ ӘУЛИЕ» ФЕНОМЕНІ: МАҢЫЗЫ МЕН ҚЫЗМЕТІ	147
ЕСКЕКБАЕВ Д. ӨЛКЕ ТАРИХЫНА МӘН БЕРЕЙІК НЕМЕСЕ КҮТІМСІЗ КҮМБЕЗДЕР	151
ЖАПАРОВ Р. С. Т. РЫСҚҰЛОВ АУДАНЫНДАҒЫ КИЕЛІ ЖЕРЛЕР ТІЗІМІНЕ ЕНГЕН ҚАСИЕТТІ НЫСАНДАР	160
ЖҰМАНАЗАР А, МҰХАНБЕТУЛЛИН А. М. ЕДІГЕ МОЛАСЫНЫҢ АҚИҚАТЫ	163
ЖҰМАБАЕВ Б. Е. ҚАЗІРГІ ҚОҒАМ РӨЛІНДЕГІ КИЕЛІ (ҚАСИЕТТІ) НЫСАНДАРДЫҢ АЛАТЫН ОРНЫ	165
ЗЕЙНЕПКАРОВА А. Д. «БЕҒАЗЫ» АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ КЕШЕНІ	168
ИМАНЖҮСІП Р. НАСЛЕДИЕ ШОКАНА В КОНТЕКСТЕ САКРАЛЬНОЙ ГЕОГРАФИИ КАЗАХСТАНА	172
КЕНЖЕБЕКОВА Р. Н. КИЕЛІ НЫСАНДАРҒА ЕНГЕН ТАРИХИ ТҮЛҒАЛАР	178
ҚАЖЫМҒАЛИЕВ Ө.Ә. ЕДІЛ ЖАЙЫҚ АРАСЫ- АШЫЛМАҒАН ЖҰМБАҚ	184
МУКАНОВА Г. К. АЛАШ В ПЕТРОПАВЛОВСКЕ: «БЕЛЫЕ ПЯТНА» САКРАЛЬНОЙ ГЕОГРАФИИ	187
МҰХАМБЕТУЛИН А., ЖҰМАНАЗАР А. «САРТАЙ БАТЫР» ДАСТАНЫНЫҢ ҚАҺАРМАНЫ ҚАЙДА ЖЕРЛЕНГЕН?	190
МҰХАМБЕТУЛИН А., ЖҰМАНАЗАР А. ЕЛ ҚАМЫН ЖЕГЕН ЕР ЕДІ	194
НОҒАЙБАЕВА М. С., ҚОШЫМОВА А.О. ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ОҒЫЗ ҚАЛАЛАРЫ ЖӘНЕ ТАРИХИ АҢЫЗДАР	198
РАСУЛ А. Қ. ТАҢБАЛЫ ТАСТАР ТАРИХЫ	202
РАХИМОВ М. И. АЛПЫСБЕС М. А., МАРДАНОВА З. Ж. ЕРТІС ӨҢІРІ КИЕЛІ ОРЫНДАРЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ САНАНЫ САҚТАУ МЕН ХАЛЫҚ БІРЕГЕЙЛІГІН НЫҒАЙТУДАҒЫ РӨЛІ	206
САЛҚЫНБЕК Д.И., СЫРБАЕВ Е. Ө. ҚАЗАҚСТАННЫҢ КИЕЛІ, ҚАСИЕТТІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ТӘЛІМДІК-ТӘРБИЕЛІК МӘНІ МЕН МАҢЫЗЫ	210
САНАТБАЕВА А. Б. ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫНДАҒЫ ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ ҚАСИЕТТІ НЫСАНДАРДЫҢ ТОПОНИМИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	214
СӨРСЕМБИНА Б. Қ. ҰЛЫ ДАЛА ТАРИХЫНДАҒЫ ДІНИ БІЛІМ БЕРУ	219
СӘУЛЕМБАЙ Ә. ӘУЛИЕАТА УЕЗІНІҢ БАСШЫСЫ В. КАЛЛАУР МЕН БӨЛТІРІК БАЙДЫҢ АҢЫЗҒА АЙНАЛҒАН ДОСТЫҒЫ	224
СМАҒҰЛОВ М. А. САРЫАРҚАДАҒЫ ҮШ ЖҮЗДІҢ ПІРЛЕРІ МЕН	229

«ӘУЛИЕЛЕР ОРДАСЫ» ЖАЙЛЫ	
СУРАГАНОВА З. К. ТКАНЕВЫЕ АТРИБУТЫ И ДАРОПРИНОШЕНИЯ НА СВЯТЫХ МЕСТАХ КАЗАХСТАНА: РАЗВИТИЕ ТРАДИЦИИ	233
СЫЗДЫҚ Е. ҚАРТ ҚАРАТАУ ЖАСЫРҒАН АҢЫЗДАР	241
ТОҚПАНОВ Е. А., АНДАСБАЕВ Е. С. АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНДАҒЫ ІШКІ ТУРИЗМДІ ДАМУДАҒЫ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ АЛАТЫН ОРНЫ	246
ТОҚПАНОВ Е. А., БАЙМЫРЗАЕВ Қ.М ТАБИҒИ ЕМДІК КИЕЛІ ОРЫНДАРДЫҢ ОРТАҚ БЕЛГІЛЕРІ	250
ТӨЛЕПОВ Н. Ж. СЫРЫМ ШЫҚҚАН ТӨБЕДЕН СЫРЫМ БӨГЕТІНЕ ДЕЙІН» АТТЫ ҒЫЛЫМИ ЭКСПЕДИЦИЯСЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	256
УСУБАЛИЕВА С.Д., УАЙСОВА А. М., ТУСУПБЕКОВА Г. М. АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ИНФРАСТРУКТУРЫ САКРАЛЬНОГО ТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ	260
УТЮШЕВА Л.Д., МУНТАЕВ С.К., КАСКЫРБАЙ Р.К ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КАЗАХСКОЙ ЮРТЫ В ЭТНОКУЛЬТУРНОМ ТУРИЗМЕ РОССИИ	263
ХАСЕНОВ С. С. ҚАСИЕТТІ ХАЛЫҚ ЕМШІСІ - ӘУЛИЕ ЫРҒЫЗБАЙ ДОСХАНАҰЛЫ	270
ЧУРИКОВА В. М., ТАРАН Н. И. ТАЙНЫ ГОРОДА БРОНЗОВОГО ВЕКА, ХРАНИМЫЕ В ЗЕМЛЕ ДЕНИСОВСКОЙ	277
ШАЙКЕН Ж., СЕМБИ М. АСПЕКТЫ ИЗУЧЕНИЯ ПАМЯТНИКОВ ТЕНГИЗ-КОРГАЛЖЫНСКОЙ КОТЛОВИНЫ	281
ШӘУЕНОВА Г. Ә. АБАЙ ҰЛЫЛЫҒЫ ЗЕРТТЕУ ЕҢБЕКТЕРІНДЕ	390
КАЗАҚСТАННЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ГЕОГРАФИЯСЫ: МУЗЕЙ КЕҢІСТІГІНДЕ ҚАЙТА ТАНЫСТЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	296
САКРАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ КАЗАХСТАНА: ПРОБЛЕМЫ РЕПРЕЗЕНТАЦИИ В МУЗЕЙНОМ ПРОСТРАНСТВЕ	
АЙТКУЛ Х. А. МЯКИШЕВА О. А. УРОЧИЩЕ АКТЕРЕК КАК САКРАЛЬНЫЙ ОБЪЕКТ ЖЕТЫСУ: ВОПРОСЫ ИСТОРИОГРАФИИ И МУЗЕЕФИКАЦИИ	297
БУРБАЕВА С.Б. ФОРМИРОВАНИЕ ИЕРОТОПИИ – САКРАЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА НА АРХЕОЛОГИЧЕСКОМ ПАМЯТНИКЕ «БОЗОК»: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ	305
МИРЗАБЕКОВА А.Ү. ТҮРКІСТАН - ЕЛІМІЗДІҢ ТУРИСТІК ОРТАЛЫҒЫ	310
САҒЫНДЫҚОВА Ж. Ғ. ОРТАҒАСЫРЛЫҚ САРАЙШЫҚ ҚАЛАСЫН САҚТАУ ЖӘНЕ МУЗЕЙЛЕНДІРУДІҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ	314
ТАУАСАРОВА Д.Р. МУЗЕЙ – КИЕЛІ МЕКЕН	318
ТӘЖЕКЕЕВ Ә. Ә., КАРАМАНОВА М. С., ТӨЛЕБАЕВА Н. Б. СЫР БОЙЫНЫҢ КИЕЛІ (ҚАСИЕТТІ) ОРЫНДАРЫ БОЙЫНША ТАҚЫРПТЫҚ ЭКСКУРСИЯЛАРДЫҢ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ КАРТАЛАРЫ	322
ШЕГЕБАЕВА Г. И. ТУҒАН ЖЕР ТОПЫРАҒЫНДАҒЫ ТОЛҒАНЫС	326
АВТОРЛАР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТ	331

ҚАЗАҚСТАННЫҢ КИЕЛІ ЖЕРЛЕРІНІҢ ГЕОГРАФИЯСЫ

халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағы

САКРАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ КАЗАХСТАНА

сборник международной
научно-практической конференций

Жинақты құрастырған: Сураганова З. К, Екимбаева А.С.,
Кенжебекова Р. Н.

Жинаққа енген мақалалардың сапасы мен мазмұнына редакция
алқасы жауап бермейді.

Таралымы 300 дана.
Қаріп түрі «Times New Roman»